

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego Z. H.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

**1) wyraża opinię, że zarzut braku uznania nieważności karty
do głosowania z uwagi na nieumieszczenie na niej pieczęci
obwodowej komisji wyborczej jest zasadny, ale pozostaje bez
wpływu na wynik wyborów.**

**2) w pozostałym zakresie protest pozostawia bez dalszego
biegu.**

UZASADNIENIE

Pismem z 15 lipca 2020 r. Z. H. (dalej: Wnoszący protest) wniósł do Sądu
Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
Zarzucił w nim szereg nieprawidłowości, polegających na: 1) uznaniu kart
wyborczych wyjętych z urny bez pieczęci Obwodowej Komisji Wyborczej za karty
ważne; 2) przystawianiu pieczęci Obwodowej Komisji Wyborczej na karcie do

głosowania wyjętej z urny po zakończeniu głosowania; 3) niedokładnym sprawdzeniu czy karty do głosowania wyjęte z urny posiadały pieczęć Obwodowej Komisji Wyborczej; 4) uznaniu dwóch kopert z głosowania korespondencyjnego za prawidłowo oddany głos, gdzie w kopercie przeznaczonej na kartę do głosowania znajdowała się karta z oddanym głosem oraz oświadczenie o samodzielnym oddaniu głosu; 5) używania długopisów z zielonym wkładem podczas liczenia głosów. Wnoszący protest jako dowody załączył: nośnik USB – zawierający nagrania wideo, dokumentację fotograficzną oraz fragment protokołu wyników głosowania w obwodzie w pierwszej turze wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wnoszący protest nie wskazał przy tym dowodu na okoliczność przystawianiu pieczęci Obwodowej Komisji Wyborczej na karcie do głosowania wyjętej z urny po zakończeniu głosowania.

Stanowiska w sprawie wnieśli: Prokurator Generalny (pismo z 25 lipca 2020 r.), Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z 25 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w O. (pismo z 28 lipca 2020 r.). Prokurator Generalny wyraził opinię, że zarzuty opisane w pkt. 1 do 4 są zasadne, lecz naruszenia te nie miały wpływu na wynik wyborów. Natomiast odnośnie do zarzutu opisanego w pkt. 5 wniósł o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej uznał, że protest nie spełnia wymogów formalnych i powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w O. przesłał wyjaśnienia Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w O. – z konkluzją, że nie odnotowano zarzucanych nieprawidłowości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U., poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu

Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 684, dalej jako: k.wyb.).

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

Zgodnie z przepisem art. 40 § 4 pkt 1 k.wyb., na karcie do głosowania oznacza się miejsce na umieszczenie pieczęci obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie oraz drukuje się, w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odcisk pieczęci Państwowej Komisji Wyborczej. Karty do głosowania inne niż urzędowo ustalone lub nieopatrzone pieczęcią obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie są nieważne (art. 73 k.wyb.).

Materiał dowodowy załączony przez Wnoszącego protest (nagranie wideo – plik: VID [...] oraz dokumentacji fotograficznej na s. 3 protestu) pozwala na stwierdzenie, że jedna karta pozbawiona była pieczęci obwodowej komisji wyborczej. Tymczasem z protokołu wyników głosowania w obwodzie nr [...] w O. w pierwszej turze wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, opublikowanych na stronie Państwowej Komisji Wyborczej (file:///C:/[...].pdf), wynika, że nie odnotowano kart nieważnych (bez pieczęci obwodowej komisji wyborczej lub innych niż urzędowo ustalone). W tym zakresie zarzut Wnoszącego protest jest zatem zasadny, aczkolwiek pozostaje on bez wpływu na wynik wyborów. Wnoszący protest nie uprawdopodobnił bowiem takiej okoliczności. Samo stwierdzenie, że przytoczone okoliczności miały wpływ na wynik wyborów, nie może bowiem być uznane za wystarczające. W konsekwencji należy uznać, że nie wykazano, aby stwierdzony przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów, skoro różnica pomiędzy kandydatami wyniosła 422.385 głosów.

Odnosnie do pozostałych zarzutów, Sąd uznał, że na podstawie załączonego materiału dowodowego nie można stwierdzić, aby doszło do popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom lub deliktu wyborczego, które wpływałyby na wynik wyborów. Wnoszący protest nie uprawdopodobnił również takiej okoliczności. W zakresie tym protest nie spełniał zatem wymogów formalnych, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. i powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

Z tych względów, na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 oraz przepisu art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. w zw. z art. 82 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.